

Keskeneräiset kuntalaisaloitteet vuodelta 2023 ja tehdyt toimenpiteet

KHALL § 65

Valmistelija

Hallintojohtaja Anniina Niemelä, 040 688 4499,
anniina.niemela@suomussalmi.fi

Kunnan hallintosäännön 151 §:n mukaan kunnanhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista ja niiden aiheuttamista toimenpiteistä. Valtuusto voi samalla todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

Muun toimielimen kuin valtuuston toimivaltaan kuuluvista aloitteista on annettava tieto toimielimelle niiden päättämällä tavalla. Toimielin voi samalla päättää, mitkä aloitteista ovat loppuun käsiteltyjä.

773/12.04.00/2023

Kainuun hyvinvointialueen nuorisovaltuuston aloite Lasten ja nuorten fyysisen toimintakyvyn parantamiseksi

Kainuun hyvinvointialueen nuorisovaltuustolla on herännyt huoli vuoden 2022 Move! -mittauksen tuloksista. Move! -mittaus tehdään Suomessa jokaiselle viides- ja kahdeksaluokkalaiselle oppilaalle vuosittain. Erytystä huolta herättävät Kainuun hyvinvointialueella asuvat viidesluokkalaiset pojat, joista mittaustuloksien mukaan 52,2 %:n "fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla." Fyysinen toimintakyky on huolestuttavan matalalla tasolla 43,2 prosentilla kaikista kainuulaisista mittaukseen osallistuneista nuorista.

Nuorisovaltuusto vaatii hyvinvointialueen ja kuntien sekä muiden tahojen välistä yhteistyötä asian parantamiseksi ja toivoo, että ongelmaa aletaan ratkomaan. Näitä tahoja voisivat olla esimerkiksi sivistyslautakunnat, Kainuun maakuntavaltuusto, Kajaanin ammattikorkeakoulu, Kainuun Liikunta ry ja Kainuun alueella toimivat urheilu- ja liikuntaseurat.

Sivistyslautakunta 18.12.2024 § 120

Sivistyslautakunta päättää antaa liitteenä olevan vastauksen Kainuun hyvinvointialueen nuorisovaltuustolle. Sivistyslautakunta toteaa, että Suomussalmen kunta on osallistunut Kainuun koulutusasiain neuvottelukuntatyöskentelyn kautta aloitteen yhteiseen käsittelyyn ja toimenpiteiden suunnitteluun pykälätekstissä mainitun aikataulun mukaisesti.

Liite

Sivistyslautakunnan vastaus aloitteeseen

Aloite on loppuun käsitelty.

953/10.03.01.06/2023

Aloite 24.4.2023: Ehdotus rakentaa leikkipuisto uudelleen Kurimon asuinalueelle

"Aloitteeni koskee ehdotusta rakentaa leikkipuisto uudelleen Kurimon asuinalueelle. Leikkipuisto on aikoinaan ollutkin Kenoveevantien/Valapurintien läheisyydessä, mutta sittemmin purettu sen tultua käyttöikänsä päähän. Siikarannan/Kurimon alueella ei nyt ole leikkipuistoa, lähimmät on Valkeisella ja keskustassa. Alueella asuu lapsiperheitä, joten uskoisin käyttäjiä puistolle olevan, puistoon kun voisi monetkin perheet poiketa kävelymatkalla.

Leikkipuiston tulisi olla kiinnostava ympäristö monen ikäiselle lapselle ja siellä voisi ideoida pidettäväksi esimerkiksi kirpputoria, picnikkiä kesäaikana mikäli innostusta ja kysyntää alueelta löytyisi. Vinkkinä myös

ohjatun toiminnan (pelejä, leikkejä ym) järjestäminen, esimerkiksi reippaiden nuorien kesätyönä - kesätyösetelillä?
Alueen asukkaiden mielipiteitä ja toiveita puiston rakentamisesta ja sen si-jainnista voisi kartoittaa.”

Teknisen lautakunta 29.2.2024 § 12

Tekninen lautakunta esittää aloitteeseen vastaukseksi, että Kurimon suunnalle ei lähdetä rakentamaan uutta leikkipuistoa. Esitys hyväksyttiin. Aloite on käsitelty loppuun.

1038/10.03.01.07/2023

Vienan reitti ry:n aloite 30.5.2023: Suomussalmen asutuksen muistomerkki Vuokkiin

Kunnanhallitus (20.6.2023 § 138) asetti toimikunnan valmistelemaan asutuksen muistomerkin pystyttämistä. Toimikunta päättää muistomerkin pystyttämisestä. Aloite on loppuun käsitelty.

1183/02.05.00.00/2023

Aloite 4.9.2023: Suomussalmen varhaiskasvatus maksuttomaksi

Sivistyslautakunta on käsitellyt aloitteen 27.9.2023 § 98. Aloite on loppuun käsitelty.

1279/12.08.01/2023

Aloite 20.11.2023: Korvaavat tilat keramiikan, kuvaamataidon ja lasitöiden harrastajille

“Kuntalaisaloite Suomussalmen kunnanvaltuustolle

Me suomussalmelaiset keramiikan, kuvaamataidon ja lasitöiden harrastajat sekä kansalaisjärjestöt olemme huolissamme siitä, loppuvatko meiltä harrastusmahdollisuudet, kun Alvarin koulu aiotaan purkaa. Tarvitsemme korvaavat tilat.

Keramiikka on taideharrastus, joka kasvattaa suosiotaan niin Suomussalmella kuin muuallakin. Kaikki halukkaat eivät viime syksynä mahtuneet keramiikkapiireihin meillä Suomussalmella. Keramiikkaryhmiä on useita, ja niissä opiskelee sekä aikuisia että lapsia. Keramiikan ja kuvataiteiden opintoryhmissä käy yhteensä 48 ihmistä. Joukossa on myös poikia ja miehiä.

Uudella Ruukinkankaan koululla ei ole tilaa kansalaisopiston keramiikan ja kuvataiteiden opiskeluun. Tilat eivät ole käytettävissä luonnollisestikaan kansalaisopiston päiväryhmiä varten, mutta kansalaisopiston toiminta ei onnistu kuvataideluokassa myöskään iltaisin, koska sieltä puuttuvat tarvittavat säilytystilat.

Keramiikassa tehdään usein isokokoisia töitä, joita joudutaan väliaikaisesti säilyttämään seinällä olevissa lokerikoissa silloin, kun ne ovat vielä kesken. Kesken olevia keramiikkatöitä ei voi ottaa mukaan kotiin, sillä ne särkyvät hyvin helposti, ja isot työt ovat sitä paitsi painavia liikutella. Uudella peruskoululla ei tarvittavaan välivarastointiin ole tilaa ainakaan kuvataideluokan yhteydessä.

Alvarin keramiikkaluokassa on satojen, ellei tuhansien eurojen arvosta käyttökelpoista materiaalia ja työvälineitä keramiikan valmistamiseen. Uuteen kouluun niitä ei ole kuitenkaan lupa siirtää pelätyn homealtistuksen takia. Ne menisivät siis hukkaan.

Kun uutta koulua suunniteltiin, ei osattu tai haluttu ottaa lainkaan huomioon kansalaisopiston tilojen tarvetta. Suomussalmen väestö

ikäntyy, mutta **koulutilojen suunnittelussa ei ole ymmärretty elinikäisen oppimisen ideaa.**

Alvarissa oleva keramiikkaluokka on näihin asti tyydyttänyt opettajien ja opiskelijoiden tarpeet. Siellä on kokoontunut myös taidepaja, ja se on välillä palvellut myös kuvataiteiden ryhmiä. Nyt olemme todella huolissamme aikuisten ja myös lasten keramiikka- ja kuvataideharrastuksen tulevaisuudesta.

Yksi huomattava heikennys keramiikkaharrastukseen tehtiin silloin, kun tuntimäärää supistettiin. Nykyään kunkin piirin kokoontumiskerta on vain 2 ja ½ tuntia viikossa. Se on osoittautunut liian lyhyeksi. Aikaisemmin piirien kokoontumiskerrat olivat 3 tunnin mittaisia. Tunteja olisi nytkin käytettävissä, joten kyselemme, miksei kokoontumiskertoja voisi palauttaa kolmituntisiksi.

Meitä ihmetyttää myös se, ettei meille ole kunnolla tiedotettu siitä, kuinka kauan voimme käyttää nykyisiä tiloja. Kianta-Opiston johto on antanut meidän ymmärtää, että meidän pitää sopeutua. Tarkoittaako se sitä, että meidän täytyy lopettaa harrastuksemme?

Opiston johdolta ei ole riittänyt aikaa eikä tarmoa tilakysymyksen ratkaisemiseen. Siksi käännyimme täten kunnan päättäjien puoleen.

Kaikkien tiedossa on, että Suomussalmella on tyhjiä huoneistoja, joihin keramiikka ja kuvataiteet voitaisiin sijoittaa - hyvällä tahdolla.

Kalliita ja hienoja tiloja emme ole vailla, mutta tarvitsemme käyttööme salin, jonka lattia on kiveä ja johon voidaan sijoittaa useita vesipisteitä. Lisäksi tarvitsemme seinille syvät ja tilavat lokerikot savipakettien ja keskeneräisten töiden säilyttämiseen. Keramiikan muotoilua varten tarvitaan runsaasti pöytätilaa. Nykyiset, tukevut, puiset pöydät voidaan siirtää uuteen toimipaikkaan. Lisäksi tarvitaan kaksi kookasta polttouunia ja erillinen uuni lasitöille.

Mielestämme ei voi liikaa korostaa sitä, että kansalaisopiston tarjoamat harrastusmahdollisuudet ovat ihmisille todellinen henkireikä. Ne merkitsevät ihmisten hyvinvoinnille arvaamattoman paljon. Kansalais- ja työväenopistojen merkityksestä ihmisten hyvinvoinnille on tehty tutkimuksia, jotka ovat kiistatta osoittaneet niiden tärkeän roolin sairauksien ennaltaehkäisyssä ja henkisen hyvinvoinnin ylläpitämisessä.

Nykyään asioita mitataan rahassa, eikä kukaan voi näyttää numeroin, paljonko kunta säästää terveyskuluissa huolehtiessaan ihmisten henkisestä hyvinvoinnista. Asian merkitystä ei tule kuitenkaan vähätellä. Suurin osa keramiikan harrastajista on eläkeiässä. On tärkeää, että ainakin kerran viikossa on mahdollisuus lähteä kotoa neljän seinän sisältä harrastamaan mieluista asiaa ja tavata samanhenkisiä ihmisiä. On sanottu, että yksinäisyys on nykyajan sairaus. Sitä voidaan hoitaa vaikkapa juuri kansalaisopistossa.

Huomautamme, että kuntalaki velvoittaa kuntia edistämään asukkaittensa terveyttä ja hyvinvointia. Tukemalla kuntalaisten harrastustoimintaa ja järjestämällä kuntalaisten käyttöön sopivia tiloja ja välineitä kunta pystyy tärkeältä osalta täyttämään lain asettaman velvoitteen.

Kädentaitojen harrastaminen on yksilöille hyvin palkitsevaa, sillä on mukavaa nähdä kättensä jälki ja kokea onnistumisen elämyksiä. Monet löytävät itsestään uusia kykyjä päästessään kansalaisopistossa opettajan ohjaukseen. Kansalaisopiston piireissä yhteisöllisyys on

olennainen osa opiskelua, sillä piiriläiset neuvovat, kiittävät ja kannustavat toisiaan.

Suomussalmella on Kianta-Opiston piireissä annettu eväitä myös ammattitaiteilijoiden opintielle. Muun muassa kuvataiteilija, taiteen maisteri Jaakko Heikkinen, muotisuunnittelija Vesa Kempainen, kuvanveistäjä Jyri-Pekka Juntunen ja keramiikan ja kuvataiteiden opettaja Leena Juntunen ovat olleet aikanaan Kianta-Opiston oppilaita.

Kianta-Opistossa toimi pitkään keramiikan opettajana kansainvälisen tason keraamikko Ulla Harju. Hänellä on ollut useita näyttelyitä, joista osa on järjestetty ulkomailla. Hänen jättämänsä perinnettä ei pidä hukata kutistamalla keramiikkaharrastusta. Jos kunta toimii oikealla tavalla, Suomussalmi voi tulla kuuluisaksi keramiikastaan.

Suomussalmi on ollut kulttuuripitäjän maineessa. Mielestämme kunta saa tuntuva mainehaitan, jos se näivettää keramiikan ja kuvataiteiden harrastamisen. **Toimiva kansalaisopisto on veto- ja pitovoimatekijä. Siihen kannattaa panostaa kunnan kehittämiseksi.**

Kutsumme tässä samalla päättäjiä tutustumaan keramiikkaluokkaan, opettajaan ja oppilaisiin sekä niihin kauniisiin töihin, joita olemme saaneet aikaiseksi. Omin käsin tehdyt työt ovat uniikkeja ja sellaisina arvokkaita. Teemme keramiikkatöitä kotiemme kaunistukseksi ja myös mieluisiksi lahjaesineiksi.

Kuntalaisaloitetta tukevat seuraavat kansalaisjärjestöt ja yhteisöt:

Suomussalmen Eläkeläiset ry
Eläkeliiton Suomussalmen yhdistys
Suomussalmen Mielenterveyden ystävät
Kerälän ympäristön maa- ja kotitalousnaiset
Suomussalmen Vanhus- ja vammaisneuvosto
Suomussalmen Kehitysvammaisten Tuki ry
Suomussalmen Kalevalaiset ry
Taidekollektiivi Taikavintti
Kianta-Opiston Keramiikan ja kuvataiteiden opiskelijat”

Sivistyslautakunta 3.4.2024 § 30

Kuntalaisaloitteessa esitetty Kianta-opiston opetustuntimäärän lisäsesitys käsiteltiin jo joulukuun lautakunnassa. Kuntalaisaloitteen käsittelyä on jatkettu keramiikkaopetuksen järjestämiseen soveltuvien eri tilavaihtoehtojen tarkastelun osalta yhteistyössä teknisten palveluiden kanssa. Sivistyspalvelut on saanut teknisten palveluiden lausunnon esittämiinsä kysymyksiin 29.2.2024.

Yhteistyössä teknisten palveluiden kanssa on päädytty tarkastelemaan keramiikkakurssien opetuksen järjestämiseksi Kirkonkylän koulurakennusta, joka ei enää ole perusopetuksen käytössä. Rakennuksessa toimii tällä hetkellä jo Kianta-opiston kurssitoimintaa sekä muita yksityisiä harrasteryhmiä. Rakennuksesta käyttöön otettavia tiloja on käyty yhdessä Kianta-opiston, sivistyspalveluiden sekä teknisten palveluiden kanssa tarkastelemassa paikan päällä.

Keramiikkakurssien järjestämiseksi on suunniteltu rakennuksen alakerrassa olevaa entistä kuvaamataidon opetuksen tilakokonaisuutta. Ratkaisua puoltaa se, että tilat on alun perin suunniteltu kuvaamataidon käyttöön ja tiloissa on ollut sijoitettuna keramiikkauuneja. Rakennuksen käyttöaste on kohtalainen, mutta päällekkäistä toimintaa ei ko. tiloissa olisi. Tämä mahdollistaisi myös päiväkurssien pitämisen ja aikataulujen vapaan suunnittelun. Ratkaisussa olisi pysyvyyttä, sillä teknisten palveluiden lausunnon mukaan rakennusta ei ole päätetty purettavaksi, johtuen siihen yhteydessä olevasta ja aluetta palvelevasta

kaukolämpökeskuksesta. Kurssilaisten parkkipaikat löytyvät helposti suurelta piha-alueelta ja varastotilaa on käytettävissä runsaasti.

Tiloihin on ennen käyttöönottoa suoritettava keramiikkauuneille tarkoitettun poistoilmakanavan ja huuvan rakentaminen sekä tarvittaessa perustasoinen pintaremontti. Tekniset palvelut on kartoittanut tarvittavia toimenpiteitä ja pystyy toteuttamaan remontit ja muutostyöt siten, että syyslukukauden 2024 kurssitoiminta pystytään jo aloittamaan vaihtoehtoisissa tiloissa Kirkonkylän entisen koulun ns. Ylätalossa. Alvarin tiloista muutto voitaisiin tehdä ennen syyslukukauden alkua suoraan näihin tiloihin, ilman irtaimiston välivarastointitarvetta.

Alvari-rakennus olisi tyhjennetty käyttäjien irtaimistosta teknisten palveluiden aikataulutoiveen mukaisesti ja rakennuksen purkusuunnitelmat voisivat edetä teknisten palveluiden aikataulun mukaan.

Tarvittavat muutos- ja remonttityöt toteuttaa tekniset palvelut ja niiden kustannukset katetaan Kianta-opiston käyttötaloudesta. Teknisten palveluiden alustava arvio muutostöiden kustannuksista jää alle 10 000€ (alv. 0%). Tällä hetkellä tiedossa olevien muutostöiden kokonaiskustannus on vasta 5 500€ (alv. 0%). Summa voi muutostöiden toteutuksen yhteydessä vielä hieman muuttua.

Uuden Ruukinkankaan koulun kuvataideluokkaa on myös mahdollista käyttää Kianta-opiston kuvataide- ja keramiikkaopetuksen kurssitoimintaan perusopetuksen toiminta-ajan ulkopuolella, rakennuksen joustavan yhteiskäytön periaatteen mukaisesti. Tiloissa on myös käytössä varastotilaa sekä yksi käyttövalmiiksi asennettu keramiikkauuni.

Näillä tilavaihtoehtoilla kuvataide- ja keramiikkaopetuksen kurssitarjonta pystytään turvaamaan osana Kianta-opiston kurssitarjontaa Alvari-rakennuksen poistuessä käytöstä.

Tulevan lukuvuoden kurssitoiminnan suunnittelusta, Alvarin tilojen tyhjentämisestä, muutosta uusiin tiloihin sekä muista asiaan liittyvistä käytännön järjestelyistä vastaa Kianta-opiston rehtori.

Aloite on loppuun käsitelty.

1295/00.04.03/2023

Aloite 23.11.2023: Kunta valitsee vuosittain Vuoden naapurin

”Ehdotan, että Suomussalmen kunta ryhtyy valitsemaan vuosittain Vuoden naapurin.

Vuoden naapuri on sellainen, joka auttaa naapureita pyyteettä ja ilman taka-ajatuksia hyötyä tekemisistään.

Minulla sattuu olemaan sellainen naapuri, joka auttaa kaikkia naapureita niin lumitöissä kuin ikäistään vanhempien arjessa, vaikka ei enää itsekään ole teini-ikäinen.

Vuoden naapurina voi ehdottaa tiettyinä aikoina kuntaan hyvin perusteluineen. Vuoden naapuri voitaisiin julkistaa vaikka Taiteiden yönä torilla.

Uskoisin, että Vuoden naapuri olisi iloinen huomiosta, joka olisi esimerkiksi pieni ostolahjakortti paikalliseen yritykseen ja kukkakimpusta.

Uskon, että kunta saisi positiivista mainetta kuntalaisten keskuudessa tällaisesta huomioimisesta, sillä en ole ainakaan itse kuullut, että vastaavaa olisi missään muualla.

Liian usein puolestaan kuulee, että kunta muistaa omia työntekijöitään palvelusvuosista. Nyt olisi aika muistaa pyyteetöntä työtä tekeviä kuntalaisia Vuoden naapuri -palkinnon muodossa.”

Kunnanhallitus 10.2.2025 § 42

Aloitteen tekijä ehdottaa aloitteessaan, että kunta valitsisi vuosittain Vuoden naapuri -tittelin saajan. Palkinnon ideana olisi palkita ja kiittää pyyteettömästi avuliaita naapureita.

Kunnanhallitus on lähettänyt aloitteen hallintopalvelujen valmisteltavaksi. Asiaa on käsitelty johtoryhmässä 3.2.2025.

Vastauksena aloitteeseen voidaan todeta, että aloitteen idea on hyvä ja avuliaisuuteen sekä yhteisöllisyyteen kannustava. Kunnan toimintakenttä ja kunnalle nimetyt tehtävät huomioiden kunnan ei ole tarkoituksenmukaista järjestää aloitteessa esitettyä toimintaa. Yhdenvertaisuuden näkökulmasta esimerkiksi naapureiden määrä tai asuinpaikka voivat vaikuttaa tuleviin esityksiin, minkä lisäksi yhdenvertaisen ja toimivan arviointijärjestelmän luominen ovat haasteellisia hallinnollista päätöksentekoa ohjaavien säädösten kannalta katsottuna. Vuoden naapuri -toiminnan järjestämistä voi ehdottaa esimerkiksi paikallisille yhdistyksille tai muulle paikalliselle toimijalle, jonka toimintamuoto mahdollistaa paremmin vuoden naapuri -toiminnan toteuttamisen.

Kunnanhallitus antaa aloitteeseen yllä olevan vastauksen ja toteaa aloitteen käsitellyksi.

**Kunnanjohtajan
esitys**

Kunnanhallitus esittää valtuustolle aloitteet ja niissä tehdyt toimenpiteet tiedoksi.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

**Toimeksi
Tiedoksi**

Valtuusto 24.3.2025

1418/00.02.11/2024

KVALT 24.03.2025 § 15

Liite

Sivistyslautakunnan vastaus Kainuun hyvinvointialueen nuorisovaltuuston aloitteeseen

Päätös

Esitys hyväksyttiin.